

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet samt om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I propositionen föreslås att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och inkomstskattelagen för gårdsbruk ändras så, att för näringsidkare och jordbruksföretagare föreslås ett extra avdrag då en bil som hör till de privata tillgångarna används i näringsverksamheten eller jordbruket. Det sammanlagt belopp som avdras i beskattningen skall motsvara maximibeloppet av den skattefria kilometerersättningen i beskattningen av löntagare. Det föreslås att på motsvarande sätt det avdrag som beviljas näringsidkare och jordbruksföretagare på grund av den ökning av levnadskostnaderna som arbetsresan förorsakar höjs så, att det avdragbara beloppet motsvarar maximibeloppet av det skatte-

fria dagtraktamentet i beskattningen av löntagare.

Det föreslås att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet temporärt ändras så, att giltighetstiden för bestämmelsen om kreditinstitutens räntor på s.k. oreglerade fordringar förlängs. Sådana räntor skall heller inte räknas till skattepliktiga inkomster i beskattningen för skatteåren 2000-2002.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Lagarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2001. Bestämmelsen om kreditinstitutens räntor på s.k. oreglerade fordringar tillämpas dock redan vid beskattningen för 2000.

**ALLMÄN MOTIVERING**

**1. Nuläge**

**1.1. Allmänt om beskattning och bokföring i fråga om enskilda näringsidkare och jordbruksföretagare**

Beskattningen av enskilda näringsidkare sker enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) utgående från resultatet av näringsverksamheten. Resultatet av näringsverksamheten räknas ut genom att utgifterna för inkomstens förvärvande eller bibehållande dras av från inkomst av näringsverksamheten. Förutsättningen för att utgifterna skall kunna dras av är att de är faktiska utgifter som betalas till utomstående. Utgifter som hör till näringsidkarens privata hushåll är lika litet som andra utgifter som inte hänför sig till inkomstens förvärvande avdragbara vid uträkning av näringsverksamhetens resultat.

En enskild näringsidkare är skyldig att föra bok över sin rörelse- och yrkesverksamhet enligt bokföringslagen (1336/1997). Bokföringen har förutom vad gäller uträkningen av resultatet även den viktiga uppgiften att hålla isär den bokföringsskyldiges resultat och tillgångar från hans eller hennes privata utgifter och tillgångar, dvs. bokföringens s.k. särhållande uppgift. I bokföringen tas endast näringsverksamhetens inkomster och utgifter upp och å andra sidan skall alla dylika inkomster och utgifter tas upp för att räkenskapsperiodens vinst skall bli riktig. För uträkning av det riktiga resultatet överförs det privata hushållets utgifter från utgifterna som utgiftsoverföring från resultatet av näringsverksamheten. Om t.ex. en bil som inte hör till näringsverksamhetens tillgångar å sin sida i viss mån används i näringsverksamheten, skall den andel av utgifterna som gäller näringsverksamheten avdras i bokföringen

vid uträkning för räkenskapsperioden.

Jordbrukets inkomster är alla de inkomster som fås av jordbruket i form av pengar eller förmåner med penningvärde. Utgifter för förvärvande eller bibehållande av inkomsterna av jordbruket är avdragbara. Också dessa utgifter skall vara faktiska utgifter som betalts till utomstående. Jordbruksföretagare är inte skyldig att föra bok på det sätt som bestäms i bokföringslagen. Enligt 12 § i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) skall jordbruksföretagare dock föra sådana anteckningar och kassabok varav tillräckligt specificerat framgår de uppgifter som behövs vid beskattningen. Den beräkning av jordbrukets nettoinkomst som ligger till grund för beskattningen baserar sig på de verifierade inkomst- och utgiftsposter som tagits upp i bokföringsanteckningarna.

## 1.2. Avdragande av resekostnader i beskattningen

### Användningen av bil i näringsverksamheten

Om en näringsidkare i huvudsak använder bil i sin näringsverksamhet, hör bilen till näringsverksamhetens brukstillgångar. Den andel av bilutgifterna som gäller näringsverksamheten är då avdragbar i beskattningen, och vid verkställandet av beskattningen läggs den andel av utgifterna som gäller privatbruk av bilen till den skattepliktiga inkomsten i kalkylen över skattepliktiga inkomster.

I beskattningen är kostnaderna för användning av bilen avdragbara till den del de hänförs till företagarens näringsverksamhet också i det fall att näringsidkaren i huvudsak använder bilen för privat bruk. Om det finns ingen utredning om utgiftsbeloppet, måste beloppet uppskattas. I praktiken har beloppet av utgifterna uppskattats utgående från Skattestyrelsens beslut om storleken av resekostnadsavdrag vid beskattningen för 1999 (1031/1999), nedan Skattestyrelsens resekostnadsbeslut. Skattestyrelsen har förordnat att avdragets belopp för användningen av egen bil i beskattningen för 1999 är 1,10 mk/km.

Fastän ovannämnda Skattestyrelsens resekostnadsbeslut uttryckligen gäller endast av-

drag av resekostnaderna för arbetsresan mellan bostaden och arbetsplatsen, har tillämpningsområdet för Skattestyrelsens resekostnadsbeslut i beskattningspraxis utvidgats så, att markbeloppet i beslutet allmänt tillämpas på bilutgifter, då det är klart att avdragbara utgifter uppstått, men då deras exakta belopp är okänt. Markbeloppet används således allmänt vid uppskattning av de faktiska bilutgifterna, inte bara i beskattningen av näringsidkare utan också i beskattningen av jordbruksföretagare. Också i beskattningen av löntagare har de bilutgifter som förorsakas av arbetsresan avdragits enligt uppskattningen i enlighet med Skattestyrelsens resekostnadsbeslut, i de fall då arbetsgivaren inte betalat kilometersättning och någon utredning över de faktiska bilutgifterna inte framlagts.

### Användningen av bil i jordbruket

Bilen hör till jordbrukets inkomstkälla om den i huvudsak används i jordbruket. Om bilen som hör till jordbrukets tillgångar används också utanför jordbruket, avdras från inkomsten av jordbruket endast den andel av bilutgifter som motsvarar jordbrukets användning.

Kostnaderna för användningen av bil är avdragbara i beskattningen till den del de hänförs till idkandet av jordbruk också i det fall att bilen i huvudsak är i jordbruksföretagarens privata bruk. Om någon utredning om utgiftsbeloppet inte framlagts, uppskattas beloppet enligt ovan framställt sätt så att markbeloppet i Skattestyrelsens resekostnadsbeslut används vid bedömning av bilutgifterna.

### Skattefri kilometersättning för arbetstagare

Arbetsgivaren kan under vissa förutsättningar betala arbetstagaren en skattefri kilometersättning. Maximibeloppet av den skattefria kilometersättningen är 2,11 mk/km skatteåret 2000. Om detta förordnas i Skattestyrelsens beslut om skattefria resekostnadsersättningar under 2000 (1248/1999), nedan Skattestyrelsens kostnadsbeslut.

Enligt 73 § inkomstskattelagen (1535/1992) är Skattestyrelsens beslutande-

rätt när det gäller att fastställa den skattefria kilometerersättningen bunden till de belopp som statens arbetsmarknadsverk har räknat ut. I kalkylen har samtliga kalkylerade kostnader som föranleds av en bil i genomsnitt tagits schablonmässigt i beaktande. Inräknade finns alltså bland annat på ett visst definierat avskrivning av bilen, bundna kapitalets räntor, försäkringar, förvaring, service- och reparationskostnader samt priset på bränsle. Vidare skall i samband med att beslut ges skall Skattestyrelsen bereda kostnadsersättningsdelegationen tillfälle att bli hörd. I delegationen finns företrädare för de viktigaste arbetsmarknadsparterna representerade. Förfarandet har lett till att de kostnadsersättningar som anses vara skattefria har kunnat överstiga beloppen av de faktiska kostnadsökningarna. Den andel som överstiger beloppet av de faktiska kostnaderna är i själva verket skattefri inkomst för löntagaren.

Enligt Skattestyrelsens resekostnadsbeslut baserar sig beloppet av resekostnadsavdraget (1,10 mk/km år 1999) på 93 § inkomstskattelagen, enligt vilken endast den skäligen kostnadsökning som användningen av fortskaffningsmedlet för resor mellan bostaden och arbetsplatsen medför är avdragbar. Det avdrag som beviljas för användningen av egen bil är således mindre än maximibeloppet av den skattefria kilometerersättningen för löntagare.

### 1.3. Ökning av levnadskostnaderna på grund av arbetsresan

#### Avdrag i näringsverksamheten

En enskild näringsidkares levnadskostnader utgör inte utgifter som är avdragbara från inkomsterna av näringsverksamheten. En näringsidkare får dock från inkomsterna av näringsverksamheten avdra den ökning av levnadskostnaderna som föranleds av arbetsresan. Med ökning av levnadskostnaderna avses det belopp, med vilket den skattskyldiges måltidskostnader och andra levnadskostnader till följd av resan överstiger de sedvanliga levnadskostnader som näringsidkaren skulle ha haft om han idkat sin näring på sitt ordinarie verksamhetsställe eller hemma. Till ökning av levnadskostnaderna räknas inte

kostnader för resande och logi som föranleds av en resa som hänför sig till näringsverksamheten. De får avdras skilt för sig i beskattningen. De faktiska kostnaderna som föranleds av ökningen av levnadskostnaderna avdras också i bokföringen vid uträkning av resultatet för räkenskapsperioden.

Om någon utredning över de ökade kostnader som föranleds av arbetsresorna inte framläggs måste kostnaderna uppskattas. I detta fall får en enskild näringsidkare med stöd av 8 § 1 mom. 12 punkten lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet dra av de belopp som motsvarar den uppskattade genomsnittliga faktiska ökningen av levnadskostnaderna och som fastställs närmare i Skattestyrelsens beslut om avdragande av ökningen av levnadskostnaderna föranledda av rörelseidkares och yrkesutövers arbetsresa vid beskattningen för år 2000 (1358/1999). I beskattningen för 2000 är avdragsbara dagtraktamentet för företagare 56 mk för resor som pågår över 6 timmar och 106 mk för resor som pågår över 10 timmar. Om resan går utomlands, får såsom ökning av levnadskostnaderna avdras det belopp, som motsvarar den andel som i beskattningen av löntagare anses vara den skattefria andelen av dagtraktamenten för utlandsarbetsresa. Beslutet har motiverats med att det praktiska beskattningsarbetet på detta sätt görs enklare. De faktiska kostnaderna är dock alltid avdragbara och kan dras av också då de överskrider de belopp som nämns i beslutet.

Det schablonmässiga avdraget i fråga om ökning av levnadskostnaderna får göras endast då arbetsresan är tillfällig. Om näringsverksamheten stadigvarande har idkats på flera verksamhetsorter, har arbetsresorna inte ansetts vara tillfälliga.

Enligt beskattningspraxis har det schablonmässiga avdraget enligt det ovannämnda Skattestyrelsens beslut tillämpats vid beskattningen av jordbruksföretagare, skogsbruksidkare och frilansarbetare (icke-anställda). Om en arbetsgivare inte har betalat en arbetstagare skattefria kostnadsersättningar för den ökning av levnadskostnaderna som en tillfällig arbetsresa föranlett, har samma schablonmässiga avdrag beviljats även arbetstagare i beskattningen.

## Avdrag i jordbruket

En jordbruksföretagare får från sin inkomst av jordbruket avdra den ökning av levnadskostnaderna som förorsakas av arbetsresa. Som utgångspunkt för avdragande är de realiserade kostnader. Som ovan har nämnt har dock i beskattningspraxis belopp i enlighet med dagtraktamentet för företagare i avsaknad av annan utredning använts vid den bedömningen av ökningen av levnadskostnaderna på grund av arbetsresor.

Det avdrag i fråga om ökningen av levnadskostnaderna får göras endast då arbetsresan är tillfällig. Typiska sådana resor är resor till jordbruksutställningar och jordbruksmässor samt utbildningsresor i anslutning till förvärvandet av jordbrukets inkomst.

En gårdsbruksenhet anses inte vara en tillfällig arbetsplats och en tillfällig förflyttning mellan gårdsbruksenhetens olika ägor berättigar inte till avdraget.

## Skattefria dagtraktamente för arbetstagare

Då ett bolag i egenskap av arbetsgivare betalar en arbetstagare ersättningar för resekostnader, är dessa bolagets utgifter och avdragbara i beskattningen oberoende av om ersättningarna är lika stora, större eller mindre än vad som bestäms i Skattestyrelsens kostnadsbeslut. De resekostnadsersättningar som bolaget betalar arbetstagaren är faktiska utgifter för bolaget. I beskattningen av arbetstagare är de resekostnadsersättningar som arbetsgivaren betalar under vissa förutsättningar skattefria inkomst för arbetstagaren.

År 2000 är maximibeloppet av det skattefria dagtraktamente för arbetstagare enligt Skattestyrelsens kostnadsbeslut beroende på arbetsresans varaktighet 157 mk/dygn (helledagtraktamente) eller 71 mk/dygn (partiellt dagtraktamente).

De ersättningar som arbetsgivaren betalar och som överskrider de maximibelopp som fastställs i beslutet är till den överskridande delen skattepliktig inkomst för arbetstagaren. Om ersättningen är mindre än de resekostnader som åsamkats arbetstagaren, har arbetstagaren rätt att i beskattningen dra av skillnaden mellan de faktiska kostnaderna och den

ersättning som betalats honom eller henne såsom naturligt avdrag.

Skattestyrelsen fastställer beloppet av det skattefria dagtraktamente som arbetsgivaren betalar för arbetsresor utgående från det av statens arbetsmarknadsverk uträknade totala resekostnadsbeloppet. När inrikesdagtraktamenten fastställs skall från summan dras av en 15 procents andel för inbesparade levnadskostnader. Förfarandet har i praktiken lett till att kostnadsersättningar som anses vara skattefria har kunnat överstiga beloppen av de faktiska ökningarna av levnadskostnader. Den del som överstiger beloppet av de faktiska kostnaderna är i själva verket skattefri inkomst för löntagaren.

## 1.4. Räntor på oreglerade fordringar

Enligt den bestämmelse som temporärt fogats till 19 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet räknas som skattepliktig inkomst för depositionsbanker och kreditinstitut vid beskattningen för skatteåren 1992—1999 inte obetalda räntor på fordringar, vilkas kapital vid tidpunkten för bokslutet tagits upp som oreglerat och vilka räntor enligt bestämmelser gällande depositionsbankers och kreditinstituts bokföring och föreskrifter med stöd av dem upptagits som oreglerade.

Finansinspektionen har meddelat närmare föreskrifter om upptagning av oreglerade fordringar och om behandlingen av räntorna på dessa fordringar. En fordran anses enligt Finansinspektionens föreskrift (Dnr 12/120/98) vara oreglerad, om fordrans kapital eller räntan på fordran varit förfallen till betalning och obetald i tre månader. Om kunden betalt räntan på fordran men inte kunnat betala amorteringarna, skall fordran inte upptas som oreglerad om kreditinstitutet och kunden skriftligen har kommit överens om en ny amorteringsplan.

Enligt föreskriften får såsom intäkter för räkenskapsperioden inte upptas obetald ränta på en fordran som upptagits som oreglerad. Obetalda räntor på sådana fordringar som tagits upp som ränteintäkter under räkenskapsperioden skall senast i bokslutet dras av från ränteintäkterna.

## 2. Föreslagna ändringar

Extra avdrag för användning av bil och ökning av levnadskostnaderna

Företagarna har erfarit att de har en sämre ställning än löntagarna när det gäller avdrag i anslutning till resekostnader. Jämförelsen har då i första hand gjorts utifrån en situation där en näringsidkare grundar ett aktiebolag och själv är anställd av bolaget. För att en löntagare skall få skatteförmånen i beskattningen måste arbetsgivaren dock verkligen betala löntagaren skattefri kostnadsersättning. I praktiken är det förmånstagaren själv som avgör denna fråga, om förmånstagaren är delägare med dominerande ställning i bolaget. Skatteförmånen uppstår då den skattefria ersättningen överstiger reseutgifterna.

För att privata näringsidkare i beskattningen skall få samma förmån som löntagarna får i form av skattefria kilometerersättningar föreslås att rörelseidkare och yrkesutövare skall få göra ett extra avdrag så att det sammanlagda beloppet av de faktiska utgifterna för användningen av bil och det avdraget motsvarar maximibeloppet av den skattefria kilometerersättning som löntagare får i beskattningen. Rörelseidkare och yrkesutövare skall få göra ett extra avdrag för användning av en bil som hör till deras privata förmögenhet. Då får rörelseidkare och yrkesutövare i beskattningen samma förmån som en sådan delägare i ett aktiebolag som är anställd av samma aktiebolag då aktiebolaget betalar ut maximibeloppet av den skattefria kilometerersättning.

Om näringsidkarens faktiska kostnader för användningen av bil överstiger maximibeloppet av en löntagares skattefria kilometerersättning, skall de faktiska kostnaderna vara avdragsbara i beskattningen.

I det följande framställs exempel som förtydligar beviljande av extra avdrag.

Det faktiska bilutgifterna och avskrivningen är sammanlagt 39 000 mk. Det sammanlagda antalet körda kilometer är 35 000 varav de körda kilometrarna hänför sig 14 000 km till näringsverksamheten och 21 000 km till privat bruk. De genomsnittliga bilutgifterna är 1,11 mk/km. Då det antal körda kilometer som hänför sig till näringsverksamheten,

14 000 km, multipliceras med de genomsnittliga kostnaderna, 1,11 mk/km, blir kostnaden 15 400 mk. Eftersom näringsidkaren använder bilen huvudsakligen privat, hör den inte till näringsverksamhetens tillgångar. Beloppet av en löntagares skattefria kilometerersättning, som Skattestyrelsen fastställt för 2000, vore 29 540 mk ( $2,11 \text{ mk} \times 14\,000 \text{ km}$ ). Näringsidkaren får göra ett extra avdrag som uppgår till 14 140 mk ( $29\,540 - 15\,400 \text{ mk}$ ). Det sammanlagda belopp som skall avdras i beskattningen är 29 540 mk.

Med motsvarande orsaker än ovan har föreslagit ett extra avdrag för näringsidkare föreslås det att även jordbruksföretagare beviljas extra avdrag på så sätt att det totala beloppet av bilutgifterna och det extra avdraget motsvarar maximibeloppet av den skattefria kilometerersättningen i beskattningen av löntagare.

Som ovan har konstaterats är också det avdrag som beviljas rörelseidkare och yrkesutövare samt jordbruksföretagare för ökningen av levnadskostnaderna mindre än det skattefria maximibeloppet för löntagare, eftersom avdraget grundar sig på en uppskattning som på det ovan beskrivna sättet gjorts av ökningen av de faktiska levnadskostnaderna.

Företagarna kan anses ha på motsvarande sätt en sämre ställning än löntagarna också när det gäller avdrag i anslutning till dagtraktamenten. Jämförelsen har då gjorts utifrån en situation där en näringsidkare grundar ett aktiebolag och själv är anställd av bolaget. I enlighet med anförda skäl föreslås att rörelseidkare och yrkesutövare samt jordbruksföretagare skall få göra ett extra avdrag med anledning av den ökning av levnadskostnaderna som föranleds av en arbetsresa så att det belopp som avdras motsvarar maximibeloppet av en löntagares skattefria dagtraktamente i beskattningen.

Bokföringen skall följa principerna i bokföringslagen (1336/1997), varvid de faktiska utgifterna avdras när vinsten räknas ut. De extra avdragen är bara skattetekniska avdrag, som inte är bundet till bokföringen.

Räntor på oreglerade fordringar

Den bestämmelse enligt vilken räntor på oreglerade fordringar inte räknas som skatte-

pliktig inkomst för depositionsbanker och kreditinstitut gäller endast temporärt, eftersom frågan hör till ett vidare sakkomplex som omfattar beskattningen av kreditinstitut. Eftersom det i detta sammanhang inte är ändamålsenligt att i större utsträckning granska skattefrågor som gäller kreditinstitutens förlojade fordringar eller att föreslå revideringar av dem, föreslås att giltighetstiden för den temporära bestämmelse enligt vilken räntor inte betraktas som skattepliktig inkomst förlängs till utgången av 2002.

### 3. Propositionens verkningar

Enligt finansministeriets uppskattning kommer de föreslagna ändringarna att minska beskattningen med totalt ca 80 milj. mk på årsnivå.

Det extra avdrag som rörelseidkare och yrkesutövare kan göra för användningen av en bil som hör till deras privata förmögenhet minskar skatteintäkterna med uppskattningsvis 30 milj. mk och det extra avdraget för jordbruksföretagare med uppskattningsvis 20 milj. mk. Statens andel av minskning av skatteintäkter är 25 milj. mk, kommunernas andel 20 milj. mk, Folkpensionsanstaltens andel 3,3 milj. mk och kyrkoskattetagarnas andel 1,7 milj. mk.

Det extra avdrag som rörelseidkare och yrkesutövare kan göra med anledning av den ökning av levnadskostnaderna som föranleds av arbetsresor minskar skatteintäkterna med uppskattningsvis 20 milj. mk och det extra

avdraget för jordbruksföretagare med uppskattningsvis 8 milj. mk. Statens andel av minskning av skatteintäkter är 14 milj. mk, kommunernas andel 11 milj. mk, Folkpensionsanstaltens andel 1,9 milj. mk och kyrkoskattetagarnas andel under 1 milj. mk.

Enligt uppgift från Finansinspektionen var det sammanlagda beloppet av kreditinstitutens oreglerade fordringar 3 641 milj. mk vid utgången av 1999. I juli 2000 uppgick de oreglerade fordringarna till 3 657 milj. mk. Räntorna på de fordringar som upptagits som oreglerade beräknas 2000 vara ca 200 milj. mk. Om räntorna på kreditinstitutens oreglerade fordringar inte räknas som inkomst, skjuts närmast påförandet av skatt på sådana räntor upp. En del av räntorna kommer troligen inte att betalas, varvid en motsvarande rättelse görs också i beskattningen. Det förslag som gäller kreditinstitutens oreglerade fordringar beräknas således inte ha någon betydande inverkan på skatteintäkterna.

### 4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Vid beredningen har Skattestyrelsen, Central Handelskammaren, Centralförbundet för Lant- och skogsbruksproducenter MTK, Företagarna i Finland samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund hörts. När propositionen avfattades har deras ståndpunkter beaktats i mån av möjlighet.



## DETALJMOTIVERING

## 1. Lagförslag

## 1.1. Lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

8 §. Det föreslås att paragrafens 1 mom. 12 punkt upphävs. Den ökning i levnadskostnaderna som beror på arbetsresor kan med stöd av 7 § avdras i beskattningen på basis av de faktiska kostnaderna, så punkten kan upphävas som onödig. Det nytt extra avdrag stadgas i den 55 § lagen.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. den svenska bestämmelsen ändras. Enligt 2 mom. i den finska bestämmelsen kan vissa aktieägare i person- och aktiebolag avdra i momentet avsedda pensionsförsäkringspremier enligt de begränsningar som anges i 96 § inkomstskattelagen. Det föreslås att ordet livförsäkring i den svenska bestämmelsen ändras till ordet pensionsförsäkring. Då motsvarar ordalydelsen i det svenska momentet ordalydelsen i det finska momentet.

19 §. De föreslås att till paragrafen fogas temporärt ett nytt 3 mom. som skall gälla till utgången av 2002. Momentet motsvarar stadgandet som gällde till utgången av 1999. Vid beskattningen för skatteåren 1992–2002 skall som skattepliktig inkomst för ett i kreditinstitutslagen (1607/1993) avsett kreditinstitut inte räknas obetalda räntor på fordringar, vilkas kapital skall upptas som oregrerat enligt en av Finansinspektionen meddelad föreskrift och vilkas räntor kreditinstitutet inte enligt Finansinspektionens föreskrift får upptas som intäkt i bokslutet.

53 §. I 2 mom. bestäms att en nyttighet som uteslutande eller huvudsakligen används i näringsverksamheten hör till näringsverksamhetens förvärvskälla. Avsikten med bestämmelsen är inte att ändra gällande praxis utan att förtydliga nuläget.

Genom det extra avdraget framhävs gränsen för när en bil hör till näringsverksamhetens förvärvskälla. Huruvida en bil huvudsakligen används i anknytning till näringsverksamheten bestäms utgående från antalet körda kilometer. Huruvida en nyttighet hör till näringsverksamhetens förvärvskälla är av betydelse också när kapitalinkomsternas an-

del av näringsinkomsten räknas ut.

55 §. Enligt 1 mom. 1 punkten får en näringsidkare från resultatet göra förutom ett avdrag som motsvarar den ökning i de faktiska levnadskostnaderna som beror på en tillfällig resa som anknyter till näringsverksamheten, också ett extra avdrag som motsvarar skillnaden mellan en löntagares skattefria dagtraktamente och den ökning av de faktiska levnadskostnaderna som beror på en resa som anknyter till näringsverksamheten. De faktiska merkostnader på grund av arbetsresan är avdragbara naturliga avdrag som avses i 7 § lagen.

Om de faktiska kostnaderna i form av en sådan ökning av levnadskostnaderna som beror på en arbetsresa som anknyter till näringsverksamheten överstiger beloppet av en löntagares skattefria dagtraktamente, utgörs avdraget av de faktiska merkostnader för den tillfälliga arbetsresan som näringsverksamhetens naturliga avdrag.

Det anses inte längre nödvändigt att särskilt nämna att avdrag får göras för resor som näringsidkarens make företar i anknytning till näringsverksamheten, eftersom det i 14 § inkomstskattelagen som gäller företagarmakar sägs att båda makarna betraktas som företagare om de gemensamt bedriver näringsverksamhet.

Enligt 1 mom. 2 punkten får näringsidkaren göra ett extra avdrag om han i näringsverksamheten använder en bil som hör till hans privata förmögenhet. Från näringsinkomsten får göras ett avdrag som motsvarar skillnaden mellan en löntagares skattefria kilometerersättning och de faktiska kostnader som uppstår när bilen används i näringsverksamheten. De realiserade kostnaderna är avdragsbara som naturliga avdrag.

Enligt 2 mom. avses med arbetsresa en tillfällig resa som näringsidkaren företar i anknytning till näringsverksamheten. Som arbetsresa betraktas inte näringsidkarens resor mellan bostaden och den egentliga arbetsplatsen. Om näringsverksamhet bedrivs permanent på flera ställen, kan avdrag inte göras. T.ex. en läkare som regelbundet har praktik på flera ställen skall inte ha rätt till avdrag. Som tillfällig arbetsresa kan inte be-

traktas en sådan arbetsresa som företas inom det sedvanliga verksamhetsområdet. Avdrag kan endast göras för resor som företas utanför det sedvanliga verksamhetsområdet.

I Skattestyrelsens kostnadsbeslut finns preciserande bestämmelser bl.a. om varaktigheten för och omfattningen av tillfälliga arbetsresor.

Enligt 3 mom. förutsätter beviljandet av extra avdrag körjournal eller annan tillförlitlig utredning över körkilometrarna. Ur körjournalen skall framgå det dagliga antalet körkilometrar under skatteåret. För att avdraget skall kunna beviljas, skall rörelseidkaren och yrkesutövaren förete en utredning över resans tidpunkt och varaktighet samt rese målet liksom över på vilket sätt resan anknyter sig till näringsverksamheten.

## **1.2. Inkomstskattelagen för gårdsbruk**

10 e §. Enligt 1 mom. 1 punkten får en jordbruksföretagare på grund av en tillfällig resa som anknyter till jordbruket utöver avdraget på grund av ökningen av de faktiska levnadskostnaderna även göra ett extra avdrag från inkomsterna, vilket avdrag motsvarar beloppet av skillnaden mellan det skattefria dagtraktamentet för löntagare och den faktiska ökningen av levnadskostnaderna på grund av en resa som anknyter till jordbruket. De faktiska merkostnaderna avdras som jordbrukets naturliga avdrag. Om de faktiska merkostnaderna på grund av en resa som anknyter till jordbruket är större än beloppet av det skattefria dagtraktamentet för löntaga-

re, avdras de faktiska kostnaderna som jordbrukets naturliga avdrag.

Enligt 1 mom. 2 punkten får en jordbruksföretagare göra på motsvarande sätt ett extra avdrag på grund av användningen i jordbruket av en bil som tillhör det privata hushållet. Det avdrag som kan göras från inkomsterna av jordbruket är skillnaden mellan den skattefria kilometerersättningen för löntagare och de faktiska kostnaderna för användning av bilen i jordbruket.

Bilen hör till jordbrukets inkomstkälla om den enbart eller i huvudsak används i jordbruket. Huruvida bilen i huvudsak används i anknytning till jordbruket fastställs utgående från det antal kilometer som körts med bilen.

Enligt 3 mom. förutsätter beviljandet av det extra avdraget körjournal eller annan tillförlitlig utredning över användning av bil på motsvarande sätt som gäller för rörelseidkare och yrkesutövare.

## **2. Ikraftträdande**

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfäst. Lagarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2001.

19 § 3 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet skall gälla till utgången av 2002 och bestämmelsen tillämpas redan vid beskattningen för 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:



## Lagförslagen

## 1.

## Lag

## om ändring och temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 1 mom. 12 punkten, sådan den lyder i lag 1339/1989, *ändras* den svenska språkdräkten i 8 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1109/1996, samt *fogas* till 19 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981 och 1539/1992, temporärt ett nytt 3 mom., till 53 §, sådan den lyder i nämnda lag 1539/1992, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 55 § i stället för den 55 § som upphävts genom lag 1038/1985, som följer:

## 8 §

Premierna för en frivillig pensionsförsäkring som tagits för en bolagsman i ett öppet bolag och för en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag samt för en sådan aktieägare i ett aktiebolag som inte enligt 2 § 7 mom. lagen om pension för arbetstagare vid tillämpningen av lagen skall anses stå i arbetsförhållande till bolaget, är avdragbara med samma begränsningar som de vilka enligt 96 § inkomstskattelagen gäller för rätten för en skattskyldig att avdra premierna för en pensionsförsäkring som han tagit för sig själv.

## 19 §

Utan hinder av 1 mom. räknas inte som skattepliktig inkomst för ett i kreditinstitutslagen (1607/1993) avsett kreditinstitut vid beskattningen för skatteåren 2000—2002 obetalda räntor på fordringar, vars kapital skall upptas som oreglerat enligt en av finansinspektionen meddelad föreskrift, och vilka räntor kreditinstitutet inte enligt finansinspektionens föreskrift får uppta som intäkt i bokslutet.

## 53 §

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också

andra nyttigheter än fastighet, som används direkt eller indirekt i näringsverksamhet.

## 55 §

En enskild rörelseidkare eller yrkesutövare får utöver vad som anges i 7 § avdra

1) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av det skattefria dagtraktamente som skattestyrelsen fastställer med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen och den ökning av levnadskostnaderna som beror på en arbetsresa, och

2) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av den skattefria kilometerersättning som skattestyrelsen fastställer i det ovan nämnda beslutet och de utgifter som föranleds av sådana resor i anslutning till näringsverksamheten som en rörelseidkare eller en yrkesutövare gör med en bil som han äger och som hör till hans privata tillgångar.

Med arbetsresa avses i 1 mom. 1 punkten en resa som en rörelseidkare eller en yrkesutövare tillfälligt företar i anslutning till näringsverksamheten utanför sitt ordinarie verksamhetsområde. På avdraget tillämpas i tillämpliga delar grunderna för det beslut som skattestyrelsen utfärdat med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen.

Beviljandet av ovan i 1 mom. 2 punkten bestämt avdrag förutsätter körjournal eller annan tillförlitlig utredning om användning

av bil och resor i anslutning till näringsverksamheten.

Denna lag träder i kraft den januari 2001. Lagen tillämpas första gången vid beskatt-

ningen för 2001.

Lagens 19 § 3 mom. gäller till utgången av 2002, och den tillämpas redan vid beskattningen för 2000.

## 2.

### Lag

#### om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut  
*fogas* till inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967 (543/1967) en ny 10 e § som följer:

##### *Nettoinkomsten av lantbruk*

##### 10 e §

En jordbruksföretagare får utöver vad som anges i 6 § avdra

1) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av det skattefria dagtraktamente som skattestyrelsen fastställer med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen och den ökning av levnadskostnaderna som beror på en arbetsresa, och

2) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av den skattefria kilometerersättning som skattestyrelsen fastställer i det ovan nämnda beslutet och de utgifter som föranleds av sådana resor i anslutning till lantbruket som en jordbruksföretaga-

re gör med en bil som han äger och som hör till hans privata tillgångar.

Med arbetsresa avses i 1 mom. 1 punkten en resa som en jordbruksföretagare tillfälligt företar i anslutning till lantbruket utanför sitt ordinarie verksamhetsområde. På avdraget tillämpas i tillämpliga delar grunderna för det beslut som skattestyrelsen utfärdat med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen.

Beviljandet av ovan i 1 mom. 2 punkten bestämt avdrag förutsätter körjournal eller annan tillförlitlig utredning om användning av bil och resor i anslutning till lantbruket.

Denna lag träder i kraft den januari 2001. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2001.

Helsingfors den 27 oktober 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

## 1.

## Lag

## om ändring och temporär ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 8 § 1 mom. 12 punkten, sådan den lyder i lag 1339/1989,  
*ändras* den svenska språkdräkten i 8 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1109/1996, samt  
*fogas* till 19 §, sådan den lyder i lagarna 859/1981 och 1539/1992, temporärt ett nytt 3 mom., till 53 §, sådan den lyder i nämnda lag 1539/1992, ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 55 § i stället för den 55 § som upphävts genom lag 1038/1985, som följer:

## Gällande lydelse

## 8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro  
bland andra:

12) den ökning av levnadskostnaderna som orsakas av arbetsresa i samband med den skattskyldiges och hans makes näringsverksamhet, i enlighet med vad skattestyrelsen bestämmer närmare,

Premierna för en frivillig pensionsförsäkring som tagits för en bolagsman i ett öppet bolag och för en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag samt för en sådan aktieägare i ett aktiebolag som inte enligt 2 § 7 mom. lagen om pension för arbetstagare vid tillämpningen av lagen skall anses stå i arbetsförhållande till bolaget, är avdragbara med samma begränsningar som de vilka enligt 96 § inkomstskattelagen gäller för rätten för en skattskyldig att avdra premierna för en livförsäkring som han tagit för sig själv.

## Föreslagen lydelse

## 8 §

Ovan i 7 § avsedda avdragbara utgifter äro  
bland andra:

(12 punkten upphävs)

Premierna för en frivillig pensionsförsäkring som tagits för en bolagsman i ett öppet bolag och för en ansvarig bolagsman i ett kommanditbolag samt för en sådan aktieägare i ett aktiebolag som inte enligt 2 § 7 mom. lagen om pension för arbetstagare vid tillämpningen av lagen skall anses stå i arbetsförhållande till bolaget, är avdragbara med samma begränsningar som de vilka enligt 96 § inkomstskattelagen gäller för rätten för en skattskyldig att avdra premierna för en *pensionsförsäkring* som han tagit för sig själv.

## 19 §

Utan hinder av 1 mom. räknas inte som skattepliktig inkomst för ett i kreditinstitutslagen (1607/1993) avsett kreditinstitut vid beskattningen för skatteåren 2000—

2002 obetalda räntor på fordringar, vars kapital skall upptas som oreglerat enligt en av finansinspektionen meddelad föreskrift, och vilka räntor kreditinstitutet inte enligt finansinspektionens föreskrift får uppta som intäkt i bokslutet.

---

53 §

---

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också andra nyttigheter än fastighet, som används direkt eller indirekt i näringsverksamhet.

## 55 §

En enskild rörelseidkare eller yrkesutövare får utöver vad som anges i 7 § avdra

1) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av det skattefria dagtraktamente som skattestyrelsen fastställer med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen och den ökning av levnadskostnaderna som beror på en arbetsresa, och

2) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av den skattefria kilometerersättning som skattestyrelsen fastställer i det ovan nämnda beslutet och de utgifter som föranleds av sådana resor i anslutning till näringsverksamheten som en rörelseidkare eller en yrkesutövare gör med en bil som han äger och som hör till hans privata tillgångar.

Med arbetsresa avses i 1 mom. 1 punkten en resa som en rörelseidkare eller en yrkesutövare tillfälligt företar i anslutning till näringsverksamheten utanför sitt ordinarie verksamhetsområde. På avdraget tillämpas i tillämpliga delar grunderna för det beslut som skattestyrelsen utfärdat med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen.

Beviljandet av ovan i 1 mom. 2 punkten bestämt avdrag förutsätter körjournal eller annan tillförlitlig utredning om användning av bil och resor i anslutning till näringsverksamheten.

---

Denna lag träder i kraft den januari 2001. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2001.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

*Lagens 19 § 3 mom. gäller till utgången av 2002, och den tillämpas redan vid beskattningen för 2000.*

---

## 2.

### Lag

#### om ändring av inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut  
fogas till inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967 (543/1967) en ny 10 e § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

#### *Nettoinkomsten av lantbruk*

##### *10 e §*

*En jordbruksföretagare får utöver vad som anges i 6 § avdra*

*1) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av det skattefria dagtraktamente som skattestyrelsen fastställer med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen och den ökning av levnadskostnaderna som beror på en arbetsresa, och*

*2) ett belopp som motsvarar skillnaden mellan maximibeloppet av den skattefria kilometerersättning som skattestyrelsen fastställer i det ovan nämnda beslutet och de utgifter som föranleds av sådana resor i anslutning till lantbruket som en jordbruksföretagare gör med en bil som han äger och som hör till hans privata tillgångar.*

*Med arbetsresa avses i 1 mom. 1 punkten en resa som en jordbruksföretagare tillfälligt företar i anslutning till lantbruket utanför sitt ordinarie verksamhetsområde. På avdraget tillämpas i tillämpliga delar grunderna för det beslut som skattestyrelsen utfärdat med stöd av 73 § 2 mom. inkomstskattelagen.*

*Beviljandet av ovan i 1 mom. 2 punkten bestämt avdrag förutsätter körjournal eller annan tillförlitlig utredning om användning av bil och resor i anslutning till lantbruket.*

\_\_\_\_\_

*Denna lag träder i kraft den januari 2001.  
Lagen tillämpas första gången vid beskatt-  
ningen för 2001.*

\_\_\_\_\_